ทบทวน วินัยมุข

เรื่องการบวช

วิธีอุปสมบทมี ๓ อย่าง

๑.**เอหิภิกขุอุปสัมปทา** พระพุทธเจ้าบวชให้ ด้วยวาจาว่า "**จงมาเป็นภิกษุมาเถิด**"

๒.**ติสรณคมนูปสัมปทา** พระสาวกบวชให้ อุปสมบทด้วยการให้ถึงสรณะ ๓ ในปัจจุบันเป็นการบวชเณร

๓.**ญัตติจตุตถกัมมอุปสัมปทา** มอบให้สงฆ์เป็นใหญ่ในการอุปสมบท อุปสมบทด้วยกรรมมีญัตติเป็นที่ ๔

(ปี 2547) อุปสัมปทา (การอุปสมบท) มี ๓ วิธี ในปัจจุบันใช้วิธีไหน? กำหนดสงฆ์อย่างต่ำไว้เท่าไร?

ตอบ ใช้ญัตติจตุตถกัมมอุปสัมปทา การอุปสมบทด้วยกรรมมีญัตติเป็นที่ ๔ ฯ

กำหนดสงฆ์อย่างต่ำไว้คือ ในมัธยมประเทศ ๑๐ รูป ในปัจจันตชนบท ๕ รูป ฯ

ความหมายพระวินัย

พระวินัย ได้แก่ พระพุทธบัญญัติ และอภิสมาจาร [ทั้ง ๒ นี้เรียกว่า พระวินัย]

พุทธบัญญัติ คือ ข้อห้ามที่พระพุทธเจ้าทรงตั้งขึ้นเพื่อป้องกันความประพฤติเสียหาย และวางโทษแก่ภิกษุผู้ล่วงละเมิดด้วยปรับอาบัติหนักบ้าง เบาบ้าง

อภิสมาจาร คือ ขนบธรรมเนียมที่ทรงแต่งตั้งขึ้นเพื่อชักนำความประพฤติของภิกษุสงฆ์ให้ดีงาม

(ปี 2555) ภิกษุผู้ปฏิบัติอย่างไร จึงชื่อว่ามีศีล?

ตอบ ภิกษุสำรวมกายวาจาให้เรียบร้อย เว้นข้อที่ทรงห้าม ทำตามข้อที่ทรงอนุญาต **จึงชื่อว่ามีศีล**

(ปี 2553) พระวินัย ได้แก่อะไร? สิกขาบทที่เป็นอเตกิจฉา คือที่ภิกษุล่วงละเมิด แล้วไม่สามารถจะแก้ไขได้ ได้แก่อะไร?

ตอบ ได้แก่ พระพุทธบัญญัติ และอภิสมาจาร ฯ ได้แก่ ปาราชิก ๔

(ปี 2552) พุทธบัญญัติและอภิสมาจาร คืออะไร? ทั้ง ๒ รวมเรียกว่าอะไร?

ตอบ พุทธบัญญัติ คือข้อห้ามที่พระพุทธเจ้าทรงตั้งขึ้น เพื่อป้องกันความประพฤติเสียหาย และวางโทษแก่ภิกษุผู้ล่วงละเมิดด้วยปรับอาบัติหนักบ้าง เบาบ้าง ส่วนอภิสมาจาร คือขนบธรรมเนียมที่ทรงแต่งตั้งขึ้น เพื่อชักนำความประพฤติของภิกษุสงฆ์ให้ดีงาม ฯ **ทั้ง ๒ นี้รวมเรียกว่า พระวินัย ฯ**

(ปี 2550) พระศาสดาทรงบัญญัติพระวินัยไว้เพื่ออะไร?

ตอบ เพื่อป้องกันความประพฤติเสียหายของภิกษุสงฆ์ และเพื่อชักนำความประพฤติของภิกษุสงฆ์ให้ดีงาม

(ปี 2549) ทำไมต้องมีพระวินัยสำหรับปกครองหมู่ภิกษุ และหมู่ภิกษุทำไมต้องประพฤติตามพระวินัย?

ตอบ หากจะไม่มีพระวินัยสำหรับปกครอง หรือหมู่ภิกษุจะไม่ประพฤติตามพระวินัย ก็จะเป็นหมู่ภิกษุที่เลวทราม ไม่เป็นที่ตั้งแห่งศรัทธาและเลื่อมใส แต่ถ้าต่างรูปประพฤติตามพระวินัย ก็จะเป็นหมู่ภิกษุที่ดี ทำให้เกิดศรัทธาเลื่อมใส พระวินัยจึงรักษาหมู่ภิกษุให้ตั้งอยู่เป็นอันดี และทำให้เป็นหมู่ที่งดงาม ฯ

(ปี 2549) พระศาสดาผู้เป็นสังฆบิดรดูแลภิกษุสงฆ์ ทรงทำหน้าที่ทางพระวินัยอย่างไร ?

ตอบ ทรงทำหน้าที่ ๒ ประการ คือ

๑.ทรงตั้งพุทธบัญญัติเพื่อป้องกันความประพฤติเสียหาย และวางโทษแก่ภิกษุผู้ล่วงละเมิดด้วยปรับอาบัติหนักบ้าง เบาบ้าง

๒.ทรงตั้งขนบธรรมเนียม ซึ่งเรียกว่าอภิสมาจารเพื่อชักนำความประพฤติของภิกษุสงฆ์ให้ดีงาม

(ปี 2548) ในพระวินัย กำหนด ๑ ปีมีกี่ฤดู? อะไรบ้าง? ตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำเดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ เป็นฤดูอะไร? **ตอบ** ๓ ฤดู คือ ฤดูหนาว ๑ ฤดูร้อน ๑ ฤดูฝน ๑ ฯ ฤดูฝน ฯ

(ปี 2546) ข้อความว่า " พระศาสดาทรงตั้งอยู่ในที่เป็นพระธรรมราชาผู้ปกครอง " หมายความว่าอย่างไร?

ตอบ หมายความว่า ทรงตั้งพระพุทธบัญญัติเพื่อป้องกันความประพฤติเสียหาย และวางโทษแก่ผู้ล่วงละเมิด ด้วยปรับอาบัติหนักบ้าง เบาบ้าง อย่างเดียวกับพระเจ้าแผ่นดินทรงตราพระราชบัญญัติ ฯ

(ปี 2546) พระบัญญัติที่ทรงตั้งไว้เดิมเรียกว่าอะไร ? **ตอบ** เรียกว่า มูลบัญญัติ ฯ

(ปี 2545) พระวินัย คืออะไร? **ตอบ** คือพระพุทธบัญญัติและอภิสมาจาร ฯ

(ปี 2545) "อาทิกัมมิกะ" ความหมายอย่างไร? **ตอบ** ภิกษุผู้ก่อเหตุให้ทรงบัญญัติสิกขาบทขึ้น

(ปี 2544) พุทธบัญญัติ มูลบัญญัติ อนุบัญญัติ คืออะไร?

ตอบ **พุทธบัญญัติ** คือข้อที่พระพุทธเจ้าทรงตั้งไว้เป็นบทบังคับให้ภิกษุประพฤติ

มูลบัญญัติ คือข้อที่ทรงบัญญัติไว้เดิม

อนุบัญญัติ คือข้อที่ทรงบัญญัติเพิ่มเติมภายหลัง

(ปี 2544) ท่านเปรียบพระวินัยเหมือนด้ายร้อยดอกไม้ หมายความว่าอย่างไร?

ตอบ หมายความว่า ด้ายร้อยดอกไม้ควบคุมดอกไม้ไว้ไม่ให้กระจัดกระจายฉันใด พระวินัยย่อมรักษาสงฆ์ให้ตั้งอยู่เป็นอันดีฉันนั้น

อานิสงส์ของผู้รักษาวินัยดี

๑.ไม่เดือดร้อนใจภายหลัง (เกิดวิปฏิสาร)

๒.ได้รับความแช่มชื่นใจ เพราะรู้สึกว่าตนประพฤติดีงามแล้ว

๓.มีความองอาจในหมู่ภิกษุผู้มีศีล

(ปี 2554 **และ** 2544) พระภิกษุผู้รักษาพระวินัยดีโดยถูกทางแล้ว ย่อมได้อานิสงส์อะไร?

ความหมายสิกขา สิกขาบท อาบัติ

สิกขา ได้แก่ ข้อที่ภิกษุควรศึกษา มี ๓ อย่าง คือ **สีลสิกขา จิตตสิกขา** และ **ปัญญาสิกขา**

สิกขาบท ได้แก่ พระบัญญัติมาตราหนึ่งๆ (มาในพระปาติโมกข์ และมานอกปาติโมกข์)

อาบัติ ได้แก่ โทษที่เกิดเพราะความละเมิดในข้อที่พระพุทธเจ้าห้าม

(ปี 2557) สิกขา และ สิกขาบท ได้แก่อะไร?

ตอบ สิกขา ได้แก่ข้อที่ควรศึกษา

สิกขาบท ได้แก่พระบัญญัติมาตราหนึ่ง ๆ ฯ

(ปี 2556) อาบัติ คืออะไร? อาการที่ภิกษุต้องอาบัติมี ๖ อย่าง จงบอกมาสัก ๓ อย่าง ฯ

ตอบ คือ โทษที่เกิดเพราะความละเมิดในข้อที่พระพุทธเจ้าทรงห้าม ฯ

(เลือกตอบเพียง ๓ ข้อ)

๑. ต้องด้วยไม่ละอาย

๒. ต้องด้วยไม่รู้ว่าสิ่งนี้จะเป็นอาบัติ

๓. ต้องด้วยสงสัยแล้วขืนทำลง

๔. ต้องด้วยสำคัญว่าควรในของที่ไม่ควร

๕. ต้องด้วยสำคัญว่าไม่ควรในของที่ควร

๖. ต้องด้วยลืมสติฯ

(ปี 2554) สิกขา สิกขาบท และอาบัติ ได้แก่อะไร?

(ปี 2552 ,2547 **และ** 2545) สิกขากับสิกขาบท ต่างกันอย่างไร? อย่างไหนมีเท่าไร? อะไรบ้าง?

ตอบ สิกขา คือ ข้อที่ภิกษุต้องศึกษา มี ๓ ได้แก่ สีลสิกขา จิตตสิกขา ปัญญาสิกขา

ส่วนสิกขาบท คือ พระบัญญัติมาตราหนึ่ง ๆ เป็นสิกขาบทหนึ่ง ๆ มี ๒๒๗ สิกขาบท ได้แก่ ปาราชิก ๔ สังฆาทิเสส ๑๓ อนิยต ๒ นิสสัคคิยปาจิตตีย์ ๓๐ ปาจิตตีย์ ๙๒ ปาฏิเทสนียะ ๔ เสขิยะ ๗๕ และ อธิกรณสมถะ ๗ ฯ

(ปี 2551) อะไรเรียกว่า สิกขาบท? มาจากไหน?

ตอบ พระบัญญัติมาตราหนึ่ง ๆ เรียกว่า สิกขาบท ฯ

มาในพระปาติโมกข์ ๑ มานอกพระปาติโมกข์ ๑ ฯ

(ปี 2550 **และ** 2545) สิกขาบทที่มีมาในพระปาติโมกข์ มีเท่าไร? ว่าโดยหมวดมีอะไรบ้าง?

ตอบ มี ๒๒๗ สิกขาบท ฯ มี ปาราชิก ๔ สังฆาทิเสส ๑๓ อนิยต ๒ นิสสัคคิยปาจิตตีย์ ๓๐ ปาจิตตีย์ ๙๒ ปาฏิเทสนียะ ๔ เสขิยะ ๗๕ อธิกรณสมถะ ๗ ฯ

(ปี 2545) สิกขา ๓ เมื่อศึกษาแล้วจะได้ประโยชน์อย่างไร?

ตอบ ย่อมได้ประโยชน์ดังนี้ ศึกษาเรื่องศีล ทำให้เป็นผู้มีกาย วาจาเรียบร้อย ศึกษาเรื่องสมาธิทำให้ใจสงบมั่นคง ไม่ฟุ้งซ่าน ศึกษาเรื่องปัญญา ทำให้รอบรู้ในกองสังขาร ฯ

อาบัติที่เป็นโลกวัชชะ/อาบัติที่เป็นปัณณัตติวัชชะ

(ปี 2552 **และ** 2544) อาบัติ คืออะไร? อาบัติที่เป็นโลกวัชชะและที่เป็นปัณณัตติวัชชะหมายความว่าอย่างไร?จงยกตัวอย่างประกอบด้วย

ตอบ คือ โทษที่เกิดเพราะความละเมิดในข้อที่พระพุทธเจ้าห้าม ฯ

อาบัติที่เป็นโลกวัชชะหมายความว่า อาบัติที่มีโทษซึ่งภิกษุทำเป็นความผิดความเสีย คนสามัญทำก็เป็นความผิดความเสียเหมือนกัน เช่น ทำโจรกรรม เป็นต้น ส่วนที่เป็น**ปัณณัตติวัชชะ**หมายความว่า อาบัติที่มีโทษเฉพาะภิกษุทำ แต่คนสามัญทำไม่เป็นความผิดความเสีย เช่น ขุดดิน เป็นต้น ฯ

อนุศาสน์ ๘

นิสสัย ๔ คือ ปัจจัยเครื่องอาศัยของบรรพชิต

๑.เที่ยวบิณฑบาต

๒.นุ่งห่มผ้าบังสกุล

๓.อยู่โคนไม้

๔.ฉันยาดองด้วยน้ำมูตรเน่า

อกรณียกิจ ๔ คือ กิจที่ไม่ควรทำ

๑.เสพเมถุน

๒.ลักของเขา

๓.ฆ่าสัตว์

๔.พูดอวดคุณพิเศษที่ไม่มีในตน

(ปี 2556) อกรณียกิจ คืออกิจที่บรรพชิตไม่ควรทำ มีกี่อย่าง? อะไรบ้าง?

ตอบ มี ๔ อย่าง ฯ คือ

๑. เสพเมถุน ๒. ลักของเขา

๓. ฆ่าสัตว์ ๔. พูดอวดคุณพิเศษที่ไม่มีในตน ฯ

(ปี 2555) นิสสัย ๔ ในอนุศาสน์ ๘ อย่าง หมายถึงอะไร? มีอะไรบ้าง?

(ปี 2553) นิสสัย คืออะไร? มีเท่าไร? อะไรบ้าง?

(ปี 2551) อรณียกิจ ๔ คืออะไร? ข้อที่ ๓ ว่าอย่างไร

ตอบ คือ กิจที่ไม่ควรทำ ๔ ฯ ว่า ฆ่าสัตว์ ฯ

(ปี 2549 **และ** 2548) กิจที่บรรพชิตไม่ควรทำซึ่งเรียกว่า อกรณียกิจ มีกี่อย่าง? อะไรบ้าง?

(ปี 2547 **และ** 2544) นิสสัยและอกรณียกิจคืออะไร? ทั้ง ๒ อย่างรวมเรียกว่าอะไร?

ตอบ นิสสัยคือ ปัจจัยเครื่องอาศัยของบรรพชิต อกรณียกิจคือ กิจที่บรรพชิตไม่ควรทำ ฯ
ทั้ง ๒ อย่าง รวมเรียกว่า อนุศาสน์ ฯ

อเตกิจฉา และ สเตกิจฉา

(ปี 2557) จงอธิบายความหมายของอาบัติต่อไปนี้

ก. สเตกิจฉา ข. สจิตตกะ

ตอบ ก. ได้แก่อาบัติที่แก้ไขได้

ข. ได้แก่อาบัติที่ต้องเพราะมีเจตนา ฯ

(ปี 2555 ,2545 **และ** 2544) อเตกิจฉา และสเตกิจฉา ได้แก่อาบัติอะไร? ทั้ง ๒ อย่างนั้น ภิกษุต้องเข้าแล้ว จะเกิดโทษอย่างไร?

ตอบ อเตกิจฉา อาบัติที่แก้ไขไม่ได้ คือ **ปาราชิก** ทำให้ขาดจากความเป็นภิกษุ ฯ

สเตกิจฉา อาบัติที่แก้ไขได้ คือ **สังฆาทิเสส และอาบัติอีก ๕ ที่เหลือ** ฯ สังฆาทิเสสต้องอยู่กรรมจึงพ้นได้ อาบัติอีก ๕ ที่เหลือพึงแสดงต่อหน้าสงฆ์หรือคณะหรือรูปใดรูปหนึ่งจึงพ้นได้ ฯ

(ปี 2554) ครุกาบัติ ที่แก้ไขได้ก็มี ที่แก้ไขไม่ได้ก็มี ที่แก้ไขได้ได้แก่อาบัติอะไร?

ตอบ ที่แก้ไขได้ ได้แก่ อาบัติสังฆาทิเสส ที่แก้ไม่ได้ ได้แก่อาบัติปาราชิก

(ปี 2550) เมื่อภิกษุต้องอาบัติแล้ว จะพึงปฏิบัติอย่างไร?

ตอบ พึงบอกภิกษุด้วยกันในวันนั้น และพึงแก้ไขตามวิธีนั้น ๆ ฯ

(ปี 2549 **และ** 2544) คำว่า ต้องอาบัติ หมายความว่าอย่างไร? อาบัติมีโทษกี่สถาน? อะไรบ้าง?

ตอบ หมายความว่า ต้องโทษ คือมีความผิดฐานละเมิดข้อที่พระพุทธเจ้าทรงห้าม ฯ

มี ๓ สถาน คือ อย่างหนัก อย่างกลาง และ อย่างเบา

(หรือจะตอบว่า มี ๒ สถาน คือ แก้ไขได้ และแก้ไขไม่ได้ ก็ได้)

สจิตตกะ/อจิตตกะ

(ปี 2548) สจิตตกะ และ อจิตตกะ มีความหมายอย่างไร

ตอบ **สจิตตกะ** อาบัติที่ต้องเพราะมีเจตนาล่วงละเมิด

อจิตตกะ อาบัติที่ต้องแม้ไม่มีเจตนาล่วงละเมิด ฯ

อาการที่ภิกษุต้องอาบัติ ๖ อย่าง

๑.ต้องด้วยไม่ละอาย

๒.ต้องด้วยไม่รู้ว่าสิ่งนี้จะเป็นอาบัติ

๓.ต้องด้วยสงสัยแล้วขืนทำ

๔.ต้องด้วยสำคัญว่าควรในของที่ไม่ควร

๕.ต้องด้วยสำคัญว่าไม่ควรในของที่ควร

๖.ต้องด้วยลืมสติ

(ปี 2556) อาบัติ คืออะไร? อาการที่ภิกษุต้องอาบัติมี ๖ อย่าง จงบอกมาสัก ๓ อย่าง ฯ

ตอบ คือ โทษที่เกิดเพราะความละเมิดในข้อที่พระพุทธเจ้าทรงห้าม ฯ

(เลือกตอบเพียง ๓ ข้อ)

๑. ต้องด้วยไม่ละอาย

๒. ต้องด้วยไม่รู้ว่าสิ่งนี้จะเป็นอาบัติ

๓. ต้องด้วยสงสัยแล้วขืนทำลง

๔. ต้องด้วยสำคัญว่าควรในของที่ไม่ควร

๕. ต้องด้วยสำคัญว่าไม่ควรในของที่ควร

๖. ต้องด้วยลืมสติฯ

(ปี 2554) อาการที่ภิกษุจะต้องอาบัติ มีอะไรบ้าง?

(ปี 2550) อาการที่ภิกษุจะต้องอาบัติ มีเท่าไร? ต้องด้วยไม่ละอาย มีอธิบายอย่างไร?

ตอบ มี ๖ อย่าง ฯ

ภิกษุรู้อยู่แล้ว และละเมิดพระบัญญัติด้วยใจด้านไม่รู้จักละอาย

ชื่อว่าต้องด้วยไม่ละอาย ฯ

(ปี 2547) อาการที่ภิกษุจะต้องอาบัติข้อที่ว่า ต้องด้วยสงสัยแล้วขืนทำลง มีอธิบายอย่างไร ?

ตอบ มีอธิบายว่า ภิกษุสงสัยอยู่ว่า ทำอย่างนั้นๆ ผิดพระบัญญัติหรือไม่ แต่ขืนทำด้วยความสะเพร่าเช่นนี้ ถ้าการที่ทำนั้น ผิดพระบัญญัติก็ต้องอาบัติตามวัตถุ ถ้าไม่ผิด ก็ต้องอาบัติทุกกฏเพราะสงสัยแล้วขืนทำ ฯ

(ปี 2545) อาการที่ภิกษุจะต้องอาบัติมีเท่าไร? อะไรบ้าง?

(ปี 2543) อาการที่ภิกษุจะต้องอาบัติ ๖ อย่างนั้น อย่างไหนเสียหายมากที่สุด

ตอบ ต้องด้วยไม่ละอาย จัดว่าเสียหายมากที่สุด

อาบัติว่าโดยชื่อมี ๗ อย่าง คือ

๑.ปาราชิก

๒.สังฆาทิเสส

๓.ถุลลัจจัย

๔.ปาจิตตีย์

๕.ปาฏิเทสนียะ

๖.ทุกกฏ

๗.ทุพภาสิต

(ปี 2557) อาบัติ คืออะไร? ว่าโดยชื่อมีอะไรบ้าง?

ตอบ อาบัติ คือโทษที่เกิดเพราะความละเมิดในข้อที่พระพุทธเจ้าห้าม ฯ

มี ๑. ปาราชิก ๒. สังฆาทิเสส ๓. ถุลลัจจัย ๔. ปาจิตตีย์

๕. ปาฏิเทสนียะ ๖. ทุกกฏ ๗. ทุพภาสิต ฯ

(ปี 2553) อาบัติว่าโดยชื่อมีกี่อย่าง? อะไรบ้าง?

อนุปสัมบัน หมายถึง บุคคลที่มิใช่ภิกษุ

(ปี 2554) อนุปสัมบัน หมายถึง?

เภสัช ๕ ได้แก่ เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย **พระภิกษุรับประเคนแล้วเก็บไว้ฉันได้ ๗ วัน**

(ปี 2557) เภสัช ๕ ได้แก่อะไรบ้าง? **ตอบ** ได้แก่ เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย ฯ

(ปี 2554 **และ** 2548) เภสัช ๕ ได้แก่อะไรบ้าง? ภิกษุรับประเคนแล้วเก็บไว้ฉันได้กี่วันเป็นอย่างยิ่ง?

(ปี 2551) เภสัช ๕ ในปัตตวรรคที่ ๓ ได้แก่อะไรบ้าง? รับประเคนแล้วเก็บไว้ฉันได้กี่วัน?

(ปี 2543) เภสัช ๕ มีอะไรบ้าง? น้ำตาลทรายจัดเข้าในเภสัชใด?

ตอบ เภสัช ๕ มี เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย น้ำตาลทรายจัดเข้าในน้ำอ้อย

ไตรครอง/อติเรกจีวร/จีวรกาล

จีวรกาล หมายถึง คราวที่เป็นฤดูถวายจีวร (คืออยู่จำพรรษาแล้ว ถ้าไม่ได้กรานกฐิน นับแต่วันปวารณาไป ๑ เดือน ถ้าได้กรานกฐิน เพิ่มออกไปอีก ๔ เดือนในฤดูหนาว)

ไตรจีวร ประกอบด้วย **ผ้าสังฆาฏิ** (ผ้าคลุม) **ผ้าอุตตราสงค์** (จีวร หรือ ผ้าห่ม) และ**อันตรวาสก** (สบง หรือ ผ้านุ่ง)

ผ้าไตรครอง เป็นผ้าที่ภิกษุอธิษฐาน มีจำนวนจำกัด คือ ๓ ผืน

อติเรกจีวร หมายถึง จีวรที่ไม่ใช่จีวรอธิษฐาน [หรือ ผ้าที่นอกเหนือจากผ้าไตรครองมีได้ไม่จำกัดจำนวน]

ผ้าจำนำพรรษา ได้แก่ผ้าที่ทายกถวายแก่ภิกษุผู้ปวารณาออกพรรษาแล้ว

(ปี 2557) อติเรกจีวร และผ้าจำนำพรรษา ได้แก่ผ้าเช่นไร?

ตอบ อติเรกจีวร ได้แก่ผ้ายาว ๘ นิ้ว กว้าง ๔ นิ้วขึ้นไป พอใช้ประกอบเข้าเป็นเครื่องนุ่งห่มได้ นอกจากผ้าที่อธิษฐาน ผ้าจำนำพรรษา ได้แก่ผ้าที่ทายกถวายแก่ภิกษุผู้ปวารณาออกพรรษาแล้ว ฯ

(ปี 2556) ไตรจีวร อติเรกจีวร ได้แก่จีวรเช่นไร?

ตอบ ไตรจีวร ได้แก่จีวร ๓ ผืน ประกอบด้วย อุตตราสงค์ (ผ้าห่ม) อันตรวาสก (ผ้านุ่ง) และสังฆาฏิ (ผ้าคลุมหรือผ้าทาบ) ฯ อติเรกจีวร ได้แก่ผ้ามีขนาดกว้าง ๔ นิ้วยาว ๘ นิ้ว ซึ่งอาจนำไปทำเป็นเครื่องนุ่งห่มได้ นอกจากผ้าที่อธิษฐาน ฯ

(ปี 2554) อติเรกจีวร หมายถึง? จีวรกาล หมายถึง?

(ปี 2552) ผ้าไตรครอง มีอะไรบ้าง? ต่างจากอติเรกจีวรอย่างไร?

ตอบ มี สังฆาฏิ อุตตราสงค์ อันตรวาสก ฯ ต่างกันอย่างนี้ ผ้าไตรครองเป็นผ้าที่ภิกษุอธิษฐาน มีจำนวนจำกัด คือ ๓ ผืน ส่วนอติเรกจีวร คือผ้าที่นอกเหนือจากผ้าไตรครอง มีได้ไม่จำกัดจำนวน ฯ

(ปี 2548) ผ้าไตรจีวรคือผ้าอะไร? ได้แก่อะไรบ้าง?

(ปี 2548) อติเรกบาตร คืออะไร? ภิกษุเก็บไว้เกินกี่วัน ต้องอาบัตินิสสัคคิยปาจิตตีย์?

ตอบ คือ บาตรนอกจากบาตรอธิษฐาน ฯ เกิน ๑๐ วัน ฯ

(ปี 2546) อติเรกจีวร ได้แก่จีวรเช่นไร? การที่ทรงห้ามไม่ให้ภิกษุเก็บอติเรกจีวร ด้วยมีพระพุทธประสงค์อย่างไร?

ตอบ ได้แก่ จีวรนอกจากจีวรอธิษฐาน ฯ ด้วยมีพระพุทธประสงค์เพื่อป้องกันความสุรุ่ยสุร่าย และความมักมากของภิกษุ ฯ

ปาจิตตีย์

(ปี 2549 , 2546 **และ** 2544) นิสสัคคิยปาจิตตีย์ หมายความว่าอย่างไร? ภิกษุต้องอาบัตินี้แล้ว ทำอย่างไรจึงจะพ้น?

ตอบ นิสสัคคิยปาจิตตีย์ หมายความว่า อาบัติปาจิตตีย์ที่จำต้องสละสิ่งของ ฯ
ภิกษุต้องอาบัตินี้แล้วต้องสละสิ่งของอันเป็นเหตุให้ต้องอาบัตินั้นก่อน
แล้วแสดงอาบัติจึงพ้นจากอาบัตินั้นได้ ฯ

(ปี 2547) จีวรที่เป็นนิสสัคคีย์แล้ว ควรสละให้แก่ใคร? ถ้าจีวรนั้นสูญหาย พึงปฏิบัติเช่นไร?

ตอบ ควรสละให้แก่สงฆ์ก็ได้ แก่คณะก็ได้ แก่บุคคลก็ได้ ฯ ถ้าจีวรนั้นสูญหาย พึงแสดงอาบัติเท่านั้น ฯ

(ปี 2544) ปาจิตตีย์แบ่งเป็น นิสสัคคิยปาจิตตีย์ และสุทธิกปาจิตตีย์ เพราะเหตุไร?

ตอบ เพราะว่านิสสัคคิยปาจิตตีย์นั้น จำต้องเสียสละวัตถุอันเป็นเหตุให้ต้องอาบัตินั้นเสียก่อน จึงแสดงอาบัติได้ ส่วนสุทธิกปาจิตตีย์นั้น ภิกษุพึงแสดงอาบัติได้เลย ไม่มีวัตถุใด ๆ ที่จำต้องสละ

(ปี 2543) **ในปาจิตตีย์ ๙ วรรคนั้น วรรคที่เท่าไร มี ๑๒ สิกขาบท?**

ตอบ วรรคที่ ๘ (สหธรรมิกวรรค)

บริขาร ๘

(ปี 2543) **บริขาร ๘** มีอะไรบ้าง?

ตอบ บริขาร ๘ มี

1) สังฆาฏิ
2) อุตตราสงค์
3) อันตรวาสก
4) บาตร
5) มีดโกน
6) กล่องเข็ม

7) ประคดเอว

8) ผ้ากรองน้ำ

อาบัติที่ไม่มีมูล กำหนดโดยอาการอย่างไร?

๑.ไม่ได้เห็นเอง

๒.ไม่ได้ยินเอง

๓.ไม่ได้เกิดรังเกียจสงสัย

(ปี 2552 และ 2545) คำว่า อาบัติที่ไม่มีมูล กำหนดโดยอาการอย่างไร? ภิกษุโจทภิกษุด้วยอาบัติไม่มีมูลต้องอาบัติอะไร?

ตอบ กำหนดโดยอาการ ๓ คือ ไม่ได้เห็นเอง ๑ ไม่ได้ยินเอง ๑ ไม่ได้เกิด รังเกียจสงสัย ๑ ว่าภิกษุนั้นต้องอาบัติชื่อนั้น ฯ โจทด้วยอาบัติปาราชิกต้องอาบัติสังฆาทิเสส โจทด้วยอาบัติอื่นจากอาบัติปาราชิกต้องอาบัติปาจิตตีย์ ฯ

อาบัติที่ต้องให้ท่องจำเป็นชุด ๆ

(ปี 2546) ภิกษุต้องอาบัติเพราะความซุกซน มีอย่างไรบ้าง?

ภิกษุซ่อนบาตร ซ่อนปากกาของภิกษุอื่นเพื่อล้อเล่น ต้องอาบัติอะไร?

ตอบ มีอย่างนี้ คือ เล่นจี้ เล่นน้ำ หลอนภิกษุ ซ่อนของเพื่อล้อเล่น พูดเย้าให้เกิดรำคาญ ฯ

ซ่อนบาตร ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ซ่อนปากกา ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

ซ่อนบริขาร

- ภิกษุซ่อนบริขาร คือ **บาตร จีวร ผ้าปูนั่ง กล่องเข็ม ประคดเอว** สิ่งใดสิ่งหนึ่งของภิกษุอื่น ด้วย**คิดว่าจะล้อเล่น ต้องปาจิตตีย์**
- ภิกษุซ่อนบริขารอื่น(ไม่ใช่บาตร จีวร ผ้าปูนั่ง กล่องเข็ม ประคดเอว) หรือซ่อนของอนุปสัมบัน(ผู้ไม่ใช่ภิกษุ) **เป็นทุกกฏ**
- เก็บบริขารไม่ได้หมายจะล้อเล่น เห็นวางไม่ดี ช่วยเก็บให้ **ไม่เป็นอาบัติ**

(ปี 2551) ภิกษุซ่อนผ้าอาบน้ำฝน บาตร จีวร กล่องเข็ม ด้าย ของเพื่อนภิกษุหรือสามเณรเพื่อล้อเล่น เป็นอาบัติอะไร?

ตอบ ซ่อนผ้าอาบน้ำฝน ด้าย ของเพื่อนภิกษุ เป็นอาบัติทุกกฏ

ซ่อน บาตร จีวร กล่อมเข็ม ของเพื่อนภิกษุ เป็นอาบัติปาจิตตีย์

ซ่อนของสามเณรทุกอย่างเป็นอาบัติทุกกฏ

ลักทรัพย์ที่เจ้าของไม่ได้ให้ ต้อง...

ทรัพย์ มีราคาตั้งแต่ ๕ มาสกขึ้น เป็นเหตุให้ต้องอาบัติปาราชิก

ทรัพย์ มีราคาไม่ถึง ๕ มาสก แต่มากกว่า ๑ มาสก เป็นเหตุให้ต้องอาบัติถุลลัจจัย

ทรัพย์ มีราคาตั้งแต่ ๑ มาสกลงมา เป็นเหตุให้ต้องอาบัติทุกกฏ

(ปี 2552) **ในสิกขาบทที่ ๒ แห่งอาบัติปาราชิก ทรัพย์เป็นเหตุให้ต้องอาบัติปาราชิก อาบัติถุลลัจจัย และอาบัติทุกกฏ มีกำหนดราคาไว้เท่าไร?**

ตอบ ทรัพย์ มีราคาตั้งแต่ ๕ มาสกขึ้น เป็นเหตุให้ต้องอาบัติปาราชิก

ทรัพย์ มีราคาไม่ถึง ๕ มาสก แต่มากกว่า ๑ มาสก เป็นเหตุให้ต้องอาบัติถุลลัจจัย

ทรัพย์ มีราคาตั้งแต่ ๑ มาสกลงมา เป็นเหตุให้ต้องอาบัติทุกกฏ

ภิกษุมีความกำหนัดจับต้อง...

ภิกษุมีความกำหนัดจับต้องกายหญิง ต้องสังฆาทิเสส

ภิกษุมีความกำหนัดจับต้องกายกะเทย ต้องถุลลัจจัย

ภิกษุมีความกำหนัดจับต้องกายบุรุษ จับต้องสัตว์ดิรัจฉานทั้งเพศผู้เพศเมีย ต้องทุกกฏ

(ปี 2549 **และ** 2545) ภิกษุมีความกำหนัดจับต้องกายหญิง กะเทย บุรุษ สัตว์ดิรัจฉานเพศผู้ สัตว์ดิรัจฉานเพศเมีย ต้องอาบัติอะไร?

พระภิกษุจับต้องวัตถุอนามาสโดยไม่มีความกำหนัด เป็นอาบัติทุกกฏ

วัตถุอนามาส คือ สิ่งที่พระไม่ควรแตะต้อง มี ๖ ประเภท ดังนี้

๑.คนหญิง คนกะเทย เครื่องแต่งกายของคนเหล่านั้น แต่ที่เขาสละแล้วไม่นับ ตุ๊กตาหญิง สัตว์ดิรัจฉานตัวเมีย

๒.ทอง เงิน มุกดา มณี ไพฑูรย์ ประพาฬ ทับทิม บุษราคัม สังข์ที่ขัดแล้ว ศิลาชนิดดี เช่น หยก โมรา

๓.ศัสตราวุธต่างชนิด ที่ใช้ทำร้ายชีวิตร่างกาย

๔.เครื่องดักสัตว์บก-น้ำ

๕.เครื่องประโคม

๖.ข้าวเปลือกและผลไม้อันเกิดอยู่ในที่

ภิกษุแกล้งฆ่าสัตว์ให้ตาย ต้องอาบัติ...

ฆ่ามนุษย์ให้ตาย ต้องอาบัติปาราชิก

ฆ่าอมนุษย์ให้ตาย และ การปลงชีวิตมนุษย์แต่ไม่สำเร็จ คือไม่ตาย เป็นแค่บาดเจ็บ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

ฆ่าสัตว์เดรัจฉานให้ตาย ต้องอาบัติปาจิตตีย์

พยายามฆ่าตนเอง ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

(ปี 2557) ภิกษุฆ่ามนุษย์ ฆ่าสัตว์เดียรัจฉาน ต้องอาบัติอะไร?

ตอบ ฆ่ามนุษย์ ต้องอาบัติปาราชิก

ฆ่าสัตว์เดียรัจฉาน ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ฯ

(ปี 2556) ภิกษุพยายามฆ่าตนเอง แต่ทำไม่สำเร็จ จะต้องอาบัติอะไร? **ตอบ** ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

(ปี 2554) ภิกษุแกล้งฆ่าสัตว์ให้ตาย ต้องอาบัติอะไร?

ตอบ ฆ่ามนุษย์ให้ตาย ต้องอาบัติปาราชิก

ฆ่าอมนุษย์ให้ตาย และ การปลงชีวิตมนุษย์แต่ไม่สำเร็จ คือไม่ตาย เป็นแค่บาดเจ็บ ต้องอาบัติถุลลัจจัย

ฆ่าสัตว์เดรัจฉานให้ตาย ต้องอาบัติปาจิตตีย์

พยายามฆ่าตนเอง ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

(ปี 2548 **และ** 2544) ภิกษุฆ่าสัตว์ให้ตายและพยายามฆ่าตนเอง ต้องอาบัติอะไร?

(ปี 2546) การปลงชีวิตอย่างไร ต้องอาบัติถุลลัจจัย?

ตอบ การปลงชีวิตมนุษย์แต่ไม่สำเร็จ คือไม่ตาย เป็นแค่บาดเจ็บ ๑

ปลงชีวิตอมนุษย์ มียักษ์ เปรต เป็นต้น ๑ ฯ

ภิกษุโจทภิกษุอื่นด้วยอาบัติไม่มีมูล ต้องอาบัติ...

โจทด้วยอาบัติปาราชิก เป็นอาบัติสังฆาทิเสส

โจทด้วยอาบัตินอกจากนี้ เป็นอาบัติปาจิตตีย์

(ปี 2553) **ภิกษุโจทภิกษุอื่นด้วยอาบัติไม่มีมูล เป็นอาบัติอะไรบ้าง**

ตอบ โจทด้วยอาบัติปาราชิก เป็นอาบัติสังฆาทิเสส

โจทด้วยอาบัตินอกจากนี้ เป็นอาบัติปาจิตตีย์

ภิกษุรู้อยู่ น้อมลาภเพื่อ... ต้องอาบัติ...

น้อมมาเพื่อตน เป็นอาบัตินิสสัคคิยปาจิตตีย์

น้อมมาเพื่อบุคคลอื่น เป็นอาบัติปาจิตตีย์

น้อมมาเพื่อเจดีย์และเพื่อสงฆ์หมู่อื่น เป็นอาบัติทุกกฏ

(ปี 2556) มีผู้นำอาหารบิณฑบาตมาถวายแก่สงฆ์ ภิกษุแนะนำให้ถวายแก่ตนเองและได้มา เช่นนี้จะต้องอาบัติหรือไม่? ถ้าต้อง จะต้องอาบัติอะไร ?

ตอบ ต้องอาบัติ ฯ ต้องอาบัตินิสสัคคิยปาจิตตีย์ ฯ

(ปี 2553 **และ** 2547) ภิกษุรู้อยู่ น้อมลาภที่เขาน้อมไปจะถวายสงฆ์ มาเพื่อตน เพื่อบุคคลอื่น เพื่อเจดีย์ เพื่อสงฆ์หมู่อื่น จะต้องอาบัติอะไร?

ตอบ น้อมมาเพื่อตน เป็นอาบัตินิสสัคคิยปาจิตตีย์

น้อมมาเพื่อบุคคลอื่น เป็นอาบัติปาจิตตีย์

น้อมมาเพื่อเจดีย์และเพื่อสงฆ์หมู่อื่น เป็นอาบัติทุกกฏ

(ปี 2546) ภิกษุรู้อยู่ น้อมลาภที่เขาจะถวายสงฆ์มาเพื่อตน ต้องอาบัติอะไร? คำว่า " ลาภ " ได้แก่อะไรบ้าง ?

ตอบ ต้องอาบัตินิสสัคคิยปาจิตตีย์ ฯ

ได้แก่ จีวร บิณฑบาต เสนาสนะ และเภสัช ซึ่งเรียกว่า ปัจจัย ๔ และของที่เป็นกัปปิยะอย่างอื่น ๆ อีก ฯ

(ปี 2551) **ภิกษุนอนในที่มุงที่บังอันเดียวกับอนุปสัมบัน(ผู้ไม่ใช่ภิกษุ) เป็นอาบัติหรือไม่อย่างไร?**

ตอบ ถ้าเป็นผู้ชาย **เกินกว่า ๓ คืน** เป็นอาบัติปาจิตตีย์

ถ้าเป็นผู้หญิง **แม้ในคืนแรก** เป็นอาบัติปาจิตตีย์

เสขิยวัตร ๗๕ คือ ธรรมเนียมหรือวัตรที่ภิกษุพึงศึกษา **มี ๗๕ ข้อ แบ่งออกเป็น ๔ หมวด** ดังนี้

๑.**สารูป** ว่าด้วยธรรมเนียมควรประพฤติในเวลาเข้าบ้าน

๒.**โภชนปฏิสังยุต** ว่าด้วยธรรมเนียมรับบิณฑบาตและฉันอาหาร (การขบฉัน) **หมวด๒ ออกข้อสอบบ่อย**

๓.**ธัมมเทสนาปฏิสังยุต** ว่าด้วยธรรมเนียมไม่ให้แสดงธรรมแก่บุคคลผู้แสดงอาการไม่เคารพ

๔.**ปกิณกะ** ว่าด้วยธรรมเนียมถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะ **หมวด๔ ออกข้อสอบบ่อย**

(ปี 2557) วัตรที่ภิกษุสามเณรจะต้องศึกษา เรียกว่าอะไร? มีทั้งหมดกี่ข้อ? **ตอบ** เรียกว่าเสขิยวัตร ฯ มี ๗๕ ข้อ ฯ

(ปี 2556) เสขิยวัตร คืออะไร? โภชนปฏิสังยุต ว่าด้วยเรื่องอะไร?

ตอบ คือ วัตรหรือธรรมเนียมที่ภิกษุจำต้องศึกษา ฯ ว่าด้วยเรื่องการรับและการฉันอาหาร ฯ

(ปี 2556) ภิกษุไม่เอื้อเฟื้อในเสขิยวัตร ปฏิบัติผิดธรรมเนียมไป ต้องอาบัติอะไร? **ตอบ** ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

(ปี 2553) เสขิยวัตร คืออะไร? แบ่งเป็นกี่หมวด? หมวดที่ ๒ ว่าด้วยเรื่องอะไร?

ตอบ คือ ธรรมเนียมหรือวัตรที่ภิกษุพึงศึกษา ฯ

แบ่งเป็น ๔ หมวด ฯ

ว่าด้วยเรื่อง โภชนปฏิสังยุต คือธรรมเนียมว่าด้วยเรื่องการขบฉัน ฯ

(ปี 2551) เสขิยวัตร คืออะไร? มีทั้งหมดกี่ข้อ?

ตอบ คือ ธรรมเนียมหรือวัตรที่ภิกษุต้องศึกษา ฯ มี ๗๕ ข้อ ฯ

(ปี 2549) เสขิยวัตร คืออะไร? มีกี่ข้อ? ภิกษุละเมิดต้องอาบัติอะไร?

ตอบ คือวัตรที่ภิกษุจะต้องศึกษา ฯ

มี ๗๕ ข้อ ฯ

ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

(ปี 2548 **และ** 2544) เสขิยวัตรคืออะไร? ถ้าไม่เอื้อเฟื้อต้องอาบัติอะไร?

ตอบ คือวัตรหรือธรรมเนียมที่ภิกษุจะต้องศึกษา ฯ ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

(ปี 2546) เสขิยวัตร คืออะไร? หมวดที่ ๒ ว่าด้วยเรื่องอะไร?

ภิกษุไม่เอื้อเฟื้อในเสขิยวัตร ปฏิบัติผิดธรรมเนียม ต้องอาบัติอะไร?

ตอบ คือ วัตรหรือธรรมเนียมที่ควรศึกษา ฯ

หมวดที่ ๒ ว่าด้วยธรรมเนียมรับบิณฑบาตและฉันอาหาร ฯ

ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

อธิกรณ์ ๔

อธิกรณ์ ๔ คือ เรื่องที่เกิดขึ้นแล้วจะต้องจัดต้องทำ **เมื่อเกิดขึ้นแล้วต้องระงับด้วยอธิกรณสมถะอย่างใดอย่างหนึ่งตามสมควรแก่อธิกรณ์นั้น ๆ** มี ๔ ประเภท ดังนี้

๑.**วิวาทาธิกรณ์** คือ วิวาท การเถียง ได้แก่ การ**เถียงว่า สิ่งนั้นเป็นธรรมเป็นวินัย สิ่งนี้ไม่ใช่ธรรมไม่ใช่วินัย** นี้จะต้องได้รับชี้ขาดว่าถูกว่าผิด

๒.**อนุวาทาธิกรณ์** คือ **การโจทกันด้วยอาบัติ** นี้จะต้องได้รับวินิจฉัยว่าจริงหรือไม่จริง

๓.**อาปัตตาธิกรณ์** คือ กิริยาที่ต้องอาบัติหรือถูกปรับอาบัติ นี้จะต้องทำคืน คือทำให้พ้นโทษ

๔.**กิจจาธิกรณ์** คือ กิจธุระที่สงฆ์จะพึงทำ เช่น ให้อุปสมบท นี้จะต้องทำให้สำเร็จ

อธิกรณสมถะ คือ ธรรมเครื่องระงับอธิกรณ์ **มี ๗ อย่าง** เช่น เยภุยยสิกา เป็นต้น

การตัดสินอธิกรณ์ตามเสียงข้างมาก เรียกว่า **เยภุยยสิกา** (อันนี้ออกข้อสอบบ่อย)

(ปี 2557) อธิกรณ์ อธิกรณสมถะ คืออะไร?

ตอบ อธิกรณ์ คือเรื่องที่เกิดขึ้นแล้วจะต้องจัดต้องทำ

อธิกรณสมถะ คือธรรมเครื่องระงับอธิกรณ์ ฯ

(ปี 2556) ภิกษุเถียงกันด้วยเรื่องอะไร จึงเรียกว่า วิวาทาธิกรณ์?

ตอบ เถียงกันด้วยเรื่อง สิ่งนั้นเป็นธรรมเป็นวินัย สิ่งนี้ไม่ใช่ธรรมไม่ใช่วินัย ฯ

(ปี 2554) อธิกรณ์คืออะไร? การตัดสินอธิกรณ์ตามเสียงข้างมาก เรียกว่าอะไร?

ตอบ อธิกรณ์ คือ เรื่องที่เกิดขึ้นแล้วจะต้องจัดต้องทำ ฯ เรียกว่า **เยภุยยสิกา** ฯ

(ปี 2552) อธิกรณ์ คืออะไร? เมื่อเกิดขึ้นแล้วต้องทำอย่างไร?

ตอบ คือ เรื่องที่เกิดขึ้นแล้วจะต้องจัดต้องทำ ฯ

ต้องระงับด้วยอธิกรณสมถะอย่างใดอย่างหนึ่งตามสมควรแก่อธิกรณ์นั้น ๆ ฯ

(ปี 2551) อธิกรณสมถะ คืออะไร? มีกี่อย่าง? การตัดสินตามเสียงข้างมาก เรียกว่าอะไร?

ตอบ คือ ธรรมเครื่องระงับอธิกรณ์ ฯ มี ๗ อย่าง ฯ

เรียกว่า เยภุยยสิกา ฯ

(ปี 2551) วิวาทาธิกรณ์กับอนุวาทาธิกรณ์ ต่างกันอย่างไร ?

ตอบ วิวาทาธิกรณ์ คือการเถียงว่า สิ่งนั้นเป็นธรรมเป็นวินัย สิ่งนี้ไม่ใช่ธรรมไม่ใช่วินัย ส่วนอนุวาทาธิกรณ์ คือการโจทกันด้วยอาบัติ ฯ

(ปี 2546) อธิกรณ์ คืออะไร? อธิกรณ์ย่อมระงับได้ด้วยอะไร?

การแสดงอาบัติจัดเข้าในอธิกรณสมถะข้อไหน? สำหรับระงับอธิกรณ์อะไร?

ตอบ คือ เรื่องที่เกิดขึ้นแล้วจะต้องจัดต้องทำ ฯ ระงับได้ด้วยอธิกรณสมถะ คือธรรมสำหรับระงับอธิกรณ์ ฯ

จัดเข้าในปฏิญญาตกรณะ ฯ สำหรับระงับอาปัตตาธิกรณ์ ฯ

(ปี 2543) การอุปสมบทจัดเป็นอธิกรณ์อะไร? ใครเป็นผู้ระงับอธิกรณ์นั้น?

ตอบ จัดเป็นกิจจาธิกรณ์ สงฆ์เป็นผู้ระงับอธิกรณ์นั้น

(ปี 2543) ภิกษุเถียงกันเรื่องการแก้ปัญหาจราจรเป็นอธิกรณ์อะไรหรือไม่

ตอบ ไม่จัดเป็นอธิกรณ์ เพราะไม่ใช่การเถียงกันปรารถพระธรรมวินัย

เรื่องอื่น ๆน่าจะไม่ออกข้อสอบ

(ปี 2545 **ยาก ไม่ได้ออกนานแล้ว)** ผ้าจีวรที่ทรงอนุญาตให้ใช้ได้ทำด้วยวัตถุกี่ชนิด? อะไรบ้าง?

ตอบ ๖ ชนิด คือ

๑.ทำด้วยเปลือกไม้ เช่น ผ้าลินิน

๒.ทำด้วยฝ้าย คือ ผ้าสามัญ

๓.ทำด้วยไหม คือ ผ้าแพร

๔.ทำด้วยขนสัตว์ เช่น ผ้าสักหลาด

๕.ทำด้วยเปลือกไม้ เช่น ผ้าป่าน (สาณะ)

๖.ทำด้วยสัมภาระเจือกัน ฯ

รายละเอียดอาบัติเป็นข้อ ๆ

ปาราชิก ๔ (ปรับโดยตรง)

- **ข้อ ๑** ภิกษุเสพเมถุน (ร่วมประเวณี, ร่วมสังวาส) ต้องปาราชิก
- **ข้อ ๒** ภิกษุถือเอาของที่เจ้าของไม่ได้ให้ ได้ราคา ๕ มาสก ต้องปาราชิก
- **ข้อ ๓** ภิกษุแกล้ง (จงใจ) ฆ่ามนุษย์ให้ตาย ต้องอาบัติปาราชิก
- **ข้อ ๔** ภิกษุอวดอุตริมนุสสธรรม(คือธรรมอันยิ่งยวดของมนุษย์)ที่ไม่มีในตน ต้องปาราชิก

(ปี 2557) สังหาริมทรัพย์ และ อสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ทรัพย์เช่นไร?

ตอบ สังหาริมทรัพย์ ได้แก่ทรัพย์หรือสิ่งของที่เคลื่อนที่ได้ เช่น สัตว์ เงินทอง เป็นต้น ฯ

อสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ทรัพย์หรือสิ่งของที่เคลื่อนที่ไม่ได้ เช่น ที่ดิน ต้นไม้ เรือน เป็นต้น ฯ

(ปี 2550) สังหาริมทรัพย์ และ อสังหาริมทรัพย์คือทรัพย์เช่นไร? ภิกษุจะต้องอาบัติถึงที่สุดในเพราะลักทรัพย์ทั้ง ๒ อย่างนั้นเมื่อใด? **ตอบ** สังหาริมทรัพย์ คือทรัพย์ที่เคลื่อนที่ได้ อสังหาริมทรัพย์ คือทรัพย์ที่เคลื่อนที่ไม่ได้ ฯ

สำหรับสังหาริมทรัพย์ ภิกษุจะต้องอาบัติถึงที่สุด ในเมื่อทำให้ทรัพย์นั้นเคลื่อนจากที่เดิม ส่วนอสังหาริมทรัพย์ จะต้องอาบัติถึงที่สุด ในเมื่อเจ้าของทอดกรรมสิทธิ์ ฯ

(ปี 2549) อุตตริมนุสสธรรม คืออะไร? มีอะไรบ้าง?

ตอบ คือ ธรรมอันยิ่งของมนุษย์ หรือคุณอย่างยวดยิ่งของมนุษย์ ฯ มี ฌาน วิโมกข์ สมาธิ สมาบัติ มรรค ผล นิพพาน ฯ

(ปี 2545) ปาราชิก ๔ สิกขาบทไหนที่**ภิกษุใช้ให้เขาทำ**ก็ต้องอาบัติถึงที่สุด? **ตอบ** สิกขาบทที่ ๒ และสิกขาบทที่ ๓

(ปี 2545) สังหาริมทรัพย์ และอสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ทรัพย์เช่นไร ?

การถือเอาทรัพย์ทั้ง ๒ อย่างนั้น กำหนดว่าถึงที่สุดไว้อย่างไร?

ตอบ สังหาริมทรัพย์ ได้แก่ทรัพย์หรือสิ่งของที่เคลื่อนที่ได้ ทั้งที่มีวิญญาณและไม่มีวิญญาณ เช่นสัตว์และเงินทองเป็นต้น ฯ

ส่วนอสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ทรัพย์หรือสิ่งของที่เคลื่อนที่ไม่ได้ โดยตรงได้แก่ที่ดิน โดยอ้อมนับของที่ติดเนื่องอยู่กับที่นั้นด้วย เช่น ต้นไม้และเรือนเป็นต้น ฯ

สังหาริมทรัพย์ กำหนดว่าถึงที่สุดด้วยทำให้เคลื่อนจากฐาน ฯ

อสังหาริมทรัพย์ กำหนดว่าถึงที่สุดด้วยขาดกรรมสิทธิ์แห่งเจ้าของ ฯ

(ปี 2549 **และ** 2545) คำว่า "ไถยจิต" หมายถึงอะไร? ในอทินนาทานสิกขาบท กำหนดราคาทรัพย์เป็นวัตถุแห่งอาบัติไว้อย่างไรบ้าง? **ตอบ** หมายถึงจิตคิดจะลัก คือจิตคิดถือเอาของที่เจ้าของไม่ให้ด้วยอาการแห่งขโมย ฯ

กำหนดไว้อย่างนี้

ทรัพย์มีราคาตั้งแต่ ๕ มาสก ขึ้นไป เป็นวัตถุแห่งอาบัติปาราชิก

ทรัพย์มีราคาต่ำกว่า ๕ มาสก แต่สูงกว่า ๑ มาสก เป็นวัตถุแห่งอาบัติถุลลัจจัย

ทรัพย์มีราคาตั้งแต่ ๑ มาสก ลงไป เป็นวัตถุแห่งอาบัติทุกกฏ ฯ

(ปี 2544) ภิกษุพูดอวดอุตตริมนุสสธรรมซึ่งไม่มีจริงในตน **เมื่อคนอื่นฟังแล้วเข้าใจ**แต่ไม่เชื่อ ภิกษุนี้จะต้องอาบัติอะไร? **ตอบ** ต้องอาบัติปาราชิก

(ปี 2543) ปาราชิก ๔ ข้อไหนเป็นสจิตตกะ ข้อไหนเป็นอจิตตกะ? ทำไมเป็นเช่นนั้น?

ตอบ ปาราชิก ๔ ข้อ เป็นสจิตตกะ ที่เป็นเช่นนั้น เพราะต้องด้วยจงใจ เกิดขึ้นโดยมีเจตนาเป็นสมุฏฐาน

สังฆาทิเสส ๑๓ (ปรับโดยตรง)

- ๑. ภิกษุแกล้งทำน้ำอสุจิเคลื่อน
- ๒. ภิกษุมีความกำหนัดอยู่ จับต้องกายหญิง
- ๓. ภิกษุมีความกำหนัดอยู่ พูดเกี้ยวหญิง
- ๔. ภิกษุมีความกำหนัดอยู่ พูดล่อให้หญิงบำเรอตนด้วยกาม
- ๕. ภิกษุชักสื่อให้ชายหญิงเป็นผัวเมียกัน
- ๖. ภิกษุสร้างกุฏิที่ต้องก่อและ โบกด้วยปูนหรือดิน เป็นเจ้าของจำเพาะเป็นที่อยู่ของตน ต้องทำให้ได้ประมาณ โดยยาวเพียง ๑๒ คืบพระสุคต กว้างเพียง ๗ คืบพระสุคต (๑ คืบพระสุคต = ๒๕ ซม) และต้องให้สงฆ์แสดงที่ให้ก่อน ถ้าไม่ให้พระสงฆ์แสดงที่ให้ก็ดี ทำให้เกินประมาณก็ดี ต้องสังฆาทิเสส
- ๗. ถ้าที่อยู่ซึ่งจะสร้างขึ้นนั้น มีทายกเป็นเจ้าของ ทำให้เกินประมาณนั้นได้ แต่ต้องให้สงฆ์ แสดงที่ให้ก่อน ถ้าไม่ให้สง)แสดงที่ให้ก่อนต้อง สังฆาทิเสส
- ๘. ภิกษุโกรธเคือง แกล้งโจทภิกษุอื่นด้วยอาบัติปาราชิกไม่มีมูล ต้องสังฆาทิเสส
- ๙. ภิกษุโกรธเคือง แกล้งหาเลศโจทภิกษุอื่นด้วยอาบัติปาราชิก ต้องสังฆาทิเสส
- ๑๐. ภิกษุพากเพียรเพื่อจะทำลายพระสงฆ์ให้แตกกัน ภิกษุอื่นห้ามไม่ฟังสงฆ์สวดกรรมเพื่อจะให้ละข้อที่ประพฤตินั้น ถ้าไม่ละ ต้องสังฆาทิเสส
- ๑๑. ภิกษุประพฤติตามภิกษุผู้ทำลายสงฆ์นั้น ภิกษุอื่นห้ามไม่ฟัง สงฆ์สวดกรรมเพื่อจะให้ละข้อที่ประพฤตินั้น ถ้าไม่ละ ต้องสังฆาทิเสส
- ๑๒. ภิกษุว่ายากสอนยาก ภิกษุอื่นห้ามไม่ฟัง สงฆ์สวดกรรมเพื่อจะให้ละประพฤตินั้น ถ้าไม่ละ ต้องสังฆาทิเสส
- ๑๓. ภิกษุประทุษร้ายนตระกูล คือประจบคฤหัสถ์ สงฆ์ไล่เสียจากวัด กลับติเตียนสงฆ์ ภิกษุอื่นห้ามไม่ฟัง สงฆ์สวดกรรมเพื่อจะให้ละข้อที่ประพฤตินั้น ถ้าไม่ละ ต้องสังฆาทิเสส

สังฆาทิเสส ๙ สิกขาบทข้างต้นให้ต้องอาบัติแต่แรกที่เราเรียกว่า "**ปฐมาปัตติกะ**"
ส่วน ๔ สิกขาบทข้างปลาย ให้ต้องอาบัติต่อเมื่อสงฆ์สวดประกาศห้ามครบ ๓ ครั้ง เรียกว่า "**ยาวตติยกะ**"
อาบัติหนักในฝ่ายอาบัติที่จะแก้ไขได้ เรียกว่า **ครุกาบัติ** มีเรื่องหยาบคายอยู่มาก จึงเรียกว่า **ทุฏฐุลลาบัติ** ภิกษุผู้ต้องแล้วจะทำได้ด้วยอยู่กรรม จึงเรียกว่า **วุฏฐานคามินี**

(ปี 2557) ภิกษุมีความกำหนัด จับต้องกายอนุปสัมบัน ต้องอาบัติอะไร?
ตอบ อนุปสัมบันเป็นหญิง ต้องอาบัติสังฆาทิเสส
อนุปสัมบันเป็นบัณเฑาะก์ ต้องอาบัติถุลลัจจัย
อนุปสัมบันเป็นชาย ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

(ปี 2556) ข้อความว่า ภิกษุชักสื่อให้ชายหญิงเป็นผัวเมียกัน ตามสิกขาบทที่ ๕ แห่งสังฆาทิเสสนั้น หมายถึงการทำอย่างไร? **ตอบ** หมายถึงการที่ภิกษุบอกความประสงค์ของชายแก่หญิง หรือบอกความประสงค์ของหญิงแก่ชายในความเป็นผัวเมีย ฯ

(ปี 2551) สังฆาทิเสส มีกี่สิกขาบท? ภิกษุต้องอาบัตินี้จะพ้นได้ด้วยวิธีอย่างไร?

ตอบ มี ๑๓ สิกขาบท ฯ ด้วยวิธีอยู่กรรม ที่เรียกว่า วุฏฐานคามินี ฯ

(ปี 2550) ภิกษุรู้ตัวว่าต้องอาบัติสังฆาทิเสส จึงแสดงอาบัตินั้นต่อภิกษุอีกรูปหนึ่ง อย่างนี้จะพ้นจากอาบัตินั้นได้หรือไม่ เพราะเหตุไร? **ตอบ** พ้นไม่ได้ เพราะอาบัติสังฆาทิเสสนั้น ภิกษุผู้ต้องจะพ้นได้ด้วยอยู่กรรม ฯ

(ปี 2547 **และ** 2544) คำว่า มาตุคาม ในสังฆาทิเสส สิกขาบทที่ ๒, ๓, ๔ และ ๕ ต่างกันอย่างไร ?

ตอบ มาตุคามในสังฆาทิเสสสิกขาบทที่ ๒ หมายหญิงมนุษย์โดยที่สุดแม้เกิดในวันนั้นรวมทั้งหญิงที่รู้เดียงสาและไม่รู้เดียงสา ส่วนมาตุคามในสังฆาทิเสสสิกขาบทที่ ๓, ๔ และ ๕ หมายเฉพาะหญิงผู้รู้เดียงสาแล้วเท่านั้น ฯ

(ปี 2546) คำว่า "ภิกษุประทุษร้ายตระกูล" ในสิกขาบทที่ ๑๓ แห่งสังฆาทิเสส หมายถึงการทำอย่างไร ?

สังฆาทิเสส ๑๓ สิกขาบท ที่ชื่อว่า ยาวตติยกะ หมายความว่าอย่างไร ?

ตอบ หมายถึงการที่ภิกษุประจบคฤหัสถ์ ยอมตนให้เขาใช้สอย เช่นเดินส่งข่าวให้เขาเป็นต้น หรือ ด้วยการเอาเปรียบโดยเชิงให้สิ่งเล็กน้อยด้วยหวังได้มาก ฯ

ที่ชื่อว่า ยาวตติยกะ เพราะให้ต้องอาบัติต่อเมื่อสงฆ์ประกาศห้ามครบ ๓ ครั้ง ฯ

(ปี 2546) "ภิกษุว่ายากสอนยาก ภิกษุอื่นห้ามไม่ฟัง สงฆ์สวดกรรมเพื่อจะให้ละข้อที่ประพฤตินั้น ถ้าไม่ละต้องสังฆาทิเสส" คือสิกขาบทที่เท่าไร ทรงบัญญัติเพื่อประสงค์ใด?

ตอบ สิกขาบทที่ ๑๒ แห่งสังฆาทิเสส เพื่อป้องกันไม่ให้ภิกษุดื้อด้าน ฯ

(ปี 2545) สังฆาทิเสส ๑๓ สิกขาบทไหนบ้างต้องอาบัติตั้งแต่แรกทำ? มีชื่อเรียกอย่างไร?

ตอบ สิกขาบทที่ ๑ ถึงที่ ๙ ฯ เรียกว่า ปฐมาปัตติกะ ฯ

(ปี 2543) เพราะเหตุไร สังฆาทิเสส จึงเรียกว่า ครุกาบัติ ทุฏฐุลลาบัติ วุฏฐานคามินี?

ตอบ เพราะเป็นอาบัติหนัก จึงเรียกว่า ครุกาบัติ

เพราะมีเรื่องหยาบคายมาก จึงเรียกว่า ทุฏฐุลลาบัติ

เพราะภิกษุผู้ต้องแล้วจะทำได้ด้วยอยู่กรรม จึงเรียกว่า วุฏฐานคามินี

อนิยต ๒ แปลว่า วางอาบัติไว้ไม่แน่

- ภิกษุนั่งใน**ที่ลับตา**กับหญิงสองต่อสอง ถ้ามีคนที่ควรเชื่อได้มาพูดขึ้นด้วยธรรม ๓ อย่าง คือ ปาราชิก หรือ สังฆาทิเสส หรือปาจิตตีย์ อย่างใดอย่างหนึ่ง ภิกษุรับอย่างใดให้ปรับอย่างนั้นหรือเขาว่าจำเพาะธรรมอย่างใดให้ปรับอย่างนั้น

- ภิกษุนั่งใน**ที่ลับหู**กับหญิงสองต่อสอง ถ้ามีคนที่ควรเชื่อได้มาพูดขึ้นด้วยธรรม ๒ อย่าง คือ สังฆาทิเสส หรือ ปาจิตตีย์ อย่างใดอย่างหนึ่ง ภิกษุรับอย่างใดให้ปรับอย่างนั้นหรือเขาว่าจำเพาะธรรมอย่างใดให้ปรับอย่างนั้น

(ปี 2550) ที่ลับตา กับที่ลับหู ต่างกันอย่างไร? ที่ลับทั้ง ๒ นั้น เป็นทางให้ปรับอาบัติได้มากน้อยกว่ากันอย่างไร ?

ตอบ ต่างกันอย่างนี้ ที่ที่มีสิ่งกำบัง เห็นกันไม่ได้ เรียกว่า ที่ลับตา ที่ที่ไม่มีสิ่งกำบัง เห็นกันได้ แต่ฟังเสียงพูดกันไม่ได้ยิน เรียกว่า ที่ลับหู ฯ

ที่ลับตา เป็นทางให้ปรับอาบัติได้มากกว่า คือตั้งแต่ปาราชิก สังฆาทิเสส ถึง ปาจิตตีย์

ส่วนที่ลับหู เป็นทางให้ปรับอาบัติตั้งแต่สังฆาทิเสสลงมา ฯ

(ปี 2547) ในอนิยต ที่ลับตา และที่ลับหู ได้แก่ที่เช่นไร? ภิกษุอยู่กับมาตุคามสองต่อสองในที่เช่นนั้น เป็นทางปรับอาบัติอะไรได้บ้าง?

ตอบ ที่ลับตา ได้แก่ ที่มีวัตถุกำบัง แลเห็นไม่ได้ ที่ลับหู ได้แก่ ที่แจ้ง แลเห็นได้ แต่ห่าง ไม่ได้ยินเสียงพูด ฯ

ในที่ลับตา เป็นทางปรับอาบัติปาราชิก สังฆาทิเสส และ ปาจิตตีย์

ในที่ลับหู เป็นทางปรับอาบัติสังฆาทิเสส และ ปาจิตตีย์ ฯ

ถุลลัจจัย (ปรับโดยอ้อม)

- ฆ่าอมนุษย์ให้ตาย ต้องอาบัติถุลลัจจัย
- ภิกษุลักทรัพย์ มีราคาไม่ถึง ๕ มาสก แต่มากกว่า ๑ มาสก เป็นเหตุให้ต้องอาบัติถุลลัจจัย
- ภิกษุมีความกำหนัดจับต้องกายกะเทย ต้องถุลลัจจัย

นิสสัคคิยปาจิตตีย์ ๓๐ (ปรับโดยตรง)

- จีวรและบาตรนอกจากจีวรและบาตรที่อธิษฐาน เก็บเกิน ๑๐ วัน ต้องอาบัตินิสสัคคิยปาจิตตีย์ (ในนิสสัคคิยปาจิตตีย์ จีวรวรรค และปัตตวรรค)

  (ปี 2555) อติเรกจีวร อติเรกบาตร ได้แก่จีวรและบาตรเช่นไร? จีวรและบาตรชนิดนี้ ภิกษุเก็บไว้ได้กี่วัน?

- ภิกษุอยู่ปราศจากไตรจีวรแม้เพียงคืนหนึ่ง ต้องอาบัตินิสสัคคิยปาจิตตีย์ เว้นไว้แต่ได้สมมติ (สงฆ์ตกลงกันให้อยู่ปราศจากไตรจีวรได้) (ในนิสสัคคิยปาจิตตีย์ จีวรวรรค) **ต้องสละไตรจีวรผืนที่อยู่ปราศจากนั้น แล้วแสดงอาบัตินิสสัคคิยปาจิตตีย์ เมื่อได้รับผ้ากลับคืนมาแล้ว ต้องอธิษฐานใหม่**

  (ปี 2554) ไตรจีวรประกอบด้วยผ้าอะไรบ้าง? ภิกษุอยู่ปราศจากไตรจีวร ต้องปฏิบัติอย่างไร?

  ตอบ ไตรจีวร ประกอบด้วย ผ้าสังฆาฏิ (ผ้าคลุม) ผ้าอุตตราสงค์ (จีวร หรือ ผ้าห่ม) และอันตรวาสก (สบง หรือ ผ้านุ่ง) ต้องสละไตรจีวรผืนที่อยู่ปราศจากนั้น แล้วแสดงอาบัตินิสสัคคิยปาจิตตีย์ เมื่อได้รับผ้ากลับคืนมาแล้ว ต้องอธิษฐานใหม่

  (ปี 2553) ไตรจีวร มีอะไรบ้าง? ภิกษุอยู่ปราศจากแม้คืนหนึ่ง ต้องอาบัติอะไร?

- ภิกษุขอจีวรต่อคฤหัสถ์ผู้ไม่ใช่ญาติ ไม่ใช่ปวารณา (คือไม่ได้บอกให้ขอ) ได้มา ต้องนิสสัคคิยปาจิตตีย์ เว้นไว้แต่มีสมัยที่จะขอจีวรได้ คือเวลาภิกษุมีจีวรอันโจรลักไป หรือมีจีวรอันฉิบหายเสีย

  (ปี 2556) ภิกษุขอจีวรต่อสามีของน้องสาวแล้วได้มา เธอจะต้องอาบัติอะไรหรือไม่?

  ตอบ ถ้าสามีของน้องสาวเป็นญาติก็ดีมิใช่ญาติแต่ปวารณาก็ดี ไม่ต้องอาบัติ

  ถ้ามิใช่ญาติและมิได้ปวารณา เป็นเพียงน้องเขย ต้องนิสสัคคิยปาจิตตีย์

  เว้นไว้แต่สมัย (คือในเวลาจีวรถูกขโมยหรือเสียหาย) ฯ

- น้อมมาเพื่อตน เป็นอาบัตินิสสัคคิยปาจิตตีย์ (ในนิสสัคคิยปาจิตตีย์ โกสิยวรรค)

  (ปี 2556) มีผู้นำอาหารบิณฑบาตมาถวายแก่สงฆ์ ภิกษุแนะนำให้ถวายแก่ตนเองและได้มา เช่นนี้จะต้องอาบัติหรือไม่ ? ถ้าต้อง จะต้องอาบัติอะไร ?

  ตอบ ต้องอาบัติ ฯ ต้องอาบัตินิสสัคคิยปาจิตตีย์ ฯ

ปาจิตตีย์ ๙๒ (ปรับโดยตรง) หรือเรียกอีกอย่างว่า สุทธิกปาจิตตีย์

- ภิกษุนอนในที่มุงที่บังอันเดียวกันกับอนุปสัมบัน(ผู้ไม่ใช่ภิกษุ เช่น คฤหัสถ์ผู้ชาย สามเณร) เกิน ๓ คืนขึ้นไป ต้องอาบัติปาจิตตีย์ (ในปาจิตตีย์ มุสาวาทวรรค)

  (ปี 2553) ภิกษุนอนในที่มุงที่บังเดียวกันกับสามเณร จะเป็นอาบัติหรือไม่?

  ตอบ นอนได้ ๓ คืนไม่อาบัติ เกินกว่านั้นต้องอาบัติปาจิตตีย์

- ภิกษุนอนในที่มุงที่บังอันเดียวกันกับ**ผู้หญิง แม้ในคืนแรก**ต้องปาจิตตีย์ (ในปาจิตตีย์ มุสาวาทวรรค)

- ภิกษุบอกอุตตริมนุสธรรม (ธรรมอันยวดยิ่งของมนุษย์ คือ คุณวิเศษ ได้แก่ ฌาณ วิโมกข์ สมาธิ สมาบัติ มรรค ผล)**ที่มีจริง**แก่อนุปสัมบัน(ผู้ไม่ใช่ภิกษุ) ต้องปาจิตตีย์ (ในปาจิตตีย์ มุสาวาทวรรค)

  (ปี 2545) ภิกษุพูดปดต้องอาบัตินั้นทราบแล้ว แต่ถ้าพูดเรื่องจริง จะต้องอาบัติอะไรหรือไม่?

  ตอบ ต้องอาบัติเหมือนกันคือ บอกอุตตริมนุสสธรรมที่มีจริงแก่อนุปสัมบัน ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ตามสิกขาบทที่ ๘ แห่งมุสาวาทวรรค บอกอาบัติชั่วหยาบของภิกษุแก่อนุปสัมบัน เว้นไว้แต่ได้รับสมมติ ต้องอาบัติปาจิตตีย์ตามสิกขาบทที่ ๙ แห่งมุสาวาทวรรค ฯ

  (ปี 2544) พูดอย่างไรเรียกว่า อวดอุตตริมนุสสธรรม?

  ตอบ พูดอวดคุณพิเศษอันยิ่งของมนุษย์ เช่น ฌาน วิโมกข์ สมาธิ สมาบัติ มรรค ผล นิพพาน เรียกว่า อวดอุตตริมนุสสธรรม

- พูดปด ต้องปาจิตตีย์ (ในปาจิตตีย์ มุสาวาทวรรค) และ ภิกษุดื่มน้ำเมา ต้องปาจิตตีย์ (ในปาจิตตีย์ สุราปานวรรค)

  (ปี 2552) พระ ก. นำเบียร์มาให้พระ ข. ดื่ม โดยหลอกว่าเป็นน้ำอัดลม พระ ข. หลงเชื่อจึงดื่มเข้าไป ถามว่าพระ ก. และพระ ข. ต้องอาบัติอะไรหรือไม่? **ตอบ** พระ ก. เป็นอาบัติปาจิตตีย์ เพราะพูดปด ส่วนพระ ข. เป็นอาบัติ

ปาจิตตีย์ เพราะดื่มน้ำเมา แม้ไม่รู้ก็ต้องอาบัติ เพราะสิกขาบทนี้เป็น**อจิตตกะ**(คือไม่เจตนา สำคัญว่ามิใช่น้ำเมาดื่มเข้าไปก็คงเป็นอาบัติ)

- ด่าภิกษุ ต้องปาจิตตีย์ (ในปาจิตตีย์ มุสาวาทวรรค)

  (ปี 2546) โอมสวาท หมายถึง? อักโกสวัตถุ หมายถึง?

  ตอบ โอมสวาท คือ คำพูดเสียดแทงให้เจ็บใจ ฯ อักโกสวัตถุ คือ เรื่องสำหรับด่า ๑๐ อย่าง ฯ

- ภิกษุเอาเตียง ตั่ง ฟูก เก้าอี้ ของสงฆ์ไปตั้งในที่แจ้งแล้วเมื่อหลีกไปจากที่นั้น ไม่เก็บเองก็ดี ไม่ใช้ให้ผู้อื่นเก็บก็ดี ไม่มอบหมายแก่ผู้อื่นก็ดี ต้องอาบัติปาจิตตีย์ (ในปาจิตตีย์ ภูตคามวรรค)

  (ปี 2555) ภิกษุนำเก้าอี้ของสงฆ์ไปใช้ในที่กลางแจ้งแล้ว เมื่อจะหลีกไป พึงปฏิบัติอย่างไร? ถ้าไม่ปฏิบัติเช่นนั้น ต้องอาบัติอะไร? **ตอบ** พึงปฏิบัติอย่างนี้ คือ เก็บเอง ใช้ให้ผู้อื่นเก็บ หรือ มอบหมายแก่ผู้อื่น ถ้าไม่ปฏิบัติเช่นนั้น ต้องอาบัติปาจิตตีย์

  (ปี 2552) ภิกษุนำตั่งของสงฆ์ไปตั้งใช้ในที่แจ้ง จะหลีกไปสู่วัดอื่นต้องทำอย่างไรจึงจะไม่เป็นอาบัติ?

  ตอบ ต้องเก็บด้วยตนเอง หรือใช้ให้ผู้อื่นเก็บ หรือมอบหมายให้ผู้อื่นจึงจะไม่เป็นอาบัติ

  (ปี 2544) ภิกษุนำ เตียง ตั่ง ฟูก เก้าอี้ ของสงฆ์ ไปใช้ในที่แจ้งแล้ว ครั้นหลีกไปจากที่นั้น ไม่เก็บหรือไม่มอบหมายให้ผู้อื่นเก็บให้เรียบร้อย ต้องอาบัติอะไรหรือไม่? ภิกษุเข้าบ้านในเวลาวิกาล โดยไม่บอกลาภิกษุอื่นในวัด ต้องอาบัติอะไรหรือไม่?

  ตอบ ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ฯ ต้องอาบัติปาจิตตีย์ เว้นไว้แต่มีกิจรีบด่วน ฯ

- ภิกษุพรากของเขียวซึ่งเกิดอยู่กับที่ ให้หลุดจากที่ ต้องปาจิตตีย์ (ในปาจิตตีย์ ภูตคามวรรค)

  (ปี 2543) ภิกษุยกผักตบชวาที่ลอยอยู่ในแม่น้ำ มาไว้ในสระจะต้องอาบัติอะไร?

  ตอบ ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ถือการยกออกจากที่เดิมเป็นประมาณ ผักตบชวาจะตายหรือไม่ ไม่สำคัญ

- ภิกษุฉันของเคี้ยวของฉันที่เป็นอาหารในเวลาวิกาล คือ ตั้งแต่เที่ยงแล้วไปจนถึงวันใหม่ ต้องปาจิตตีย์ (ในปาจิตตีย์ โภชนวรรค)

  (ปี 2553) ภิกษุ ก อาพาธ ได้รับคำแนะนำให้ฉันอาหารในเวลาวิกาลเพื่อช่วยให้หายป่วยเร็ว แล้วฉันตามคำแนะนำนั้น มีวินิจฉัยตามพระวินัยอย่างไร? **ตอบ** มีวินิจฉัยว่า ภิกษุ ก ต้องอาบัติปาจิตตีย์

- ภิกษุกลืนกินอาหารที่ยังไม่มีผู้ให้ คือ ยังไม่ได้รับประเคนให้ล่วงช่องปากเข้าไป ต้องปาจิตตีย์ เว้นไว้แต่น้ำและไม้สีฟัน (ในปาจิตตีย์ โภชนวรรค)

  (ปี 2552) ลักษณะการประเคนประกอบด้วยองค์อะไรบ้าง? การช่วยกันยกโต๊ะอาหารขึ้นประเคนก็ดี การจับผ้าปูโต๊ะประเคนก็ดี ทั้ง ๒ วิธีนี้ถูกต้องหรือไม่? เพราะเหตุไร?

  ตอบ ลักษณะการประเคน ประกอบด้วยองค์ต่อไปนี้

  ๑.ของที่จะพึงประเคนนั้นไม่ใหญ่โต หรือหนักเกินไป พอคนปานกลางยกได้คนเดียว

  ๒.ผู้ประเคนเข้ามาอยู่ในหัตถบาส (บ่วงมือ หรือที่ใกล้ตัว นั่งห่างกันไม่เกิน ๑ ศอก)

๓.เขาน้อมเข้ามา

๔.กิริยาที่น้อมเข้ามาในนั้น ด้วยกายก็ได้ ด้วยของเนื่องด้วยกายก็ได้ ด้วยโยนให้ก็ได้

๕.ภิกษุรับด้วยกายก็ได้ ด้วยของเนื่องด้วยกายก็ได้

การช่วยกันยกโต๊ะอาหารขึ้นมาประเคนก็ดี การจับผ้าปูโต๊ะประเคนก็ดี ทั้ง ๒ วิธีไม่ถูกต้อง เพราะไม่ต้องลักษณะองค์ประเคน การช่วยกันยกโต๊ะอาหารขึ้นมาประเคนผิดลักษณะองค์ที่ ๑ และการจับผ้าปูโต๊ะประเคนผิดลักษณะองค์ที่ ๓

- ภิกษุขอปัจจัย ๔ ต่อ**ผู้ที่ปวารณาไ**ว้ ถ้าเขาปวารณาโดยมีกำหนดเวลา พึงขอได้เพียงกำหนดเวลานั้น แต่ถ้าเขาปวารณาโดยไม่ได้กำหนดเวลา พึงขอได้เพียง ๔ เดือนเท่านั้น เว้นไว้แต่เขาปวารณาอีก หรือปวารณาเป็นนิตย์ (ในปาจิตตีย์ อเจลกวรรค)

(ปี 2555) ภิกษุขอปัจจัย ๔ ต่อผู้ที่ปวารณาไว้ มีพระพุทธานุญาตให้ปฏิบัติอย่างไร?

คนปวารณา(คนบอกให้ขอปัจจัยเมื่อต้องการ) จำแนกอธิบาย ๔ อย่างดังนี้

๑.**ปวารณากำหนดปัจจัย** หมายความว่า ปวาณาที่กำหนดชนิดสิ่งของ เช่น จีวร หรือ บิณฑบาตเป็น หรือกำหนดจำนวนสิ่งของ เช่น ผ้ากี่ผืน บิณฑบาตมีราคาเท่าไร เป็นต้น **(ข้อนี้เคยออกข้อสอบถามความหมาย)**

๒.**ปวารณากำหนดกาล**

๓.**ปวารณากำหนดทั้ง ๒ อย่าง**

๔.**ปวาณาไม่กำหนดทั้ง ๒ อย่าง**

(ปี 2551) คำว่า ปวารณากำหนดปัจจัย หมายความว่าอย่างไร?

ตอบ หมายความว่า ปวารณาที่กำหนดชนิดสิ่งของ เช่นจีวร หรือบิณฑบาตเป็นต้น หรือกำหนดจำนวนสิ่งของ เช่น ผ้ากี่ผืน บิณฑบาตมีราคาเท่าไร เป็นต้น ฯ

- ภิกษุให้ของเคี้ยวของฉันแก่นักบวชนอกศาสนา ด้วยมือของตนต้องปาจิตตีย์ (ในปาจิตตีย์ อเจลกวรรค)

(ปี 2548) บุคคลที่เรียกว่า ปริพาชก และ ปริพาชิกา คือใคร? ภิกษุให้ของเคี้ยวก็ดี ของกินก็ดี แก่บุคคลเหล่านั้นอย่างไรเป็นอาบัติและอย่างไรไม่เป็นอาบัติ?

ตอบ ปริพาชก คือนักบวชผู้ชายนอกพระพุทธศาสนา ปริพาชิกา คือนักบวชผู้หญิงนอกพระพุทธศาสนา ฯ ให้ด้วยมือของตนต้องอาบัติปาจิตตีย์ สั่งให้ให้ก็ดี วางให้ก็ดี ไม่เป็นอาบัติ ฯ

- ภิกษุซ่อนบริขาร คือ **บาตร จีวร ผ้าปูนั่ง กล่องเข็ม ประคดเอว** สิ่งใดสิ่งหนึ่งของภิกษุอื่น ด้วย**คิดว่าจะล้อเล่น ต้องปาจิตตีย์** (ในปาจิตตีย์ สุราปานวรรค)
- ภิกษุได้จีวรใหม่ ต้องพินทุ (ทำวงกลมๆ เหมือนหยาดน้ำ) ด้วยสี ๓ อย่าง คือ เขียวคราม โคลน ดำคล้ำ อย่างใดอย่างหนึ่งก่อน จึงนุ่งห่มได้ ถ้าไม่ทำพินทุก่อนแล้วนุ่งห่ม ต้องปาจิตตีย์ (ในปาจิตตีย์ สุราปานวรรค)

(ปี 2548) เมื่อภิกษุได้จีวรใหม่มา ก่อนที่จะนุ่งห่ม ต้องทำพินทุด้วยสี ๓ สี อย่างใดอย่างหนึ่ง คือสีอะไรบ้าง?

(ปี 2545) จีวร ผ้านิสีทนะ อังสะ ผ้าเช็ดหน้า ย่ามผ้า เมื่อจะใช้สอย อย่างไหนควรพินทุ อย่างไหนไม่ควร? เพราะเหตุใด? **ตอบ** จีวร และอังสะ ควรพินทุ เพราะใช้ห่ม

ผ้านิสีทนะ ผ้าเช็ดหน้า และย่ามผ้า ไม่ต้องพินทุ เพราะไม่ได้ใช้นุ่งห่ม ฯ

(ปี 2543) คำว่า "พินทุกัปปะ" คืออะไร?

ตอบ คือการทำให้เสียสี (วัตถุสำหรับทำให้เสียสี คือเขียวคราม โคลน ดำคล้ำ ทำให้เป็นจุดวงกลมใหญ่เท่าแวว ตานกยูง เล็กเท่าหลังตัวเรือด)

- ภิกษุ(เอานิ้ว) จี้ภิกษุ ต้องปาจิตตีย์ (ในปาจิตตีย์ สุราปานวรรค)
- ภิกษุว่ายน้ำเล่น ต้องปาจิตตีย์ (ในปาจิตตีย์ สุราปานวรรค)
- ภิกษุหลอนภิกษุให้กลัวผี ต้องปาจิตตีย์ (ในปาจิตตีย์ สุราปานวรรค)
- ฆ่าสัตว์เดรัจฉานให้ตาย ต้องอาบัติปาจิตตีย์ (ในปาจิตตีย์ สัปปาณวรรค)
- น้อมมาเพื่อบุคคลอื่น เป็นอาบัติปาจิตตีย์ (ในปาจิตตีย์ สหธรรมิกวรรค)
- โจทด้วยอาบัติที่ไม่ใช่ปาราชิก เป็นอาบัติปาจิตตีย์ (ในปาจิตตีย์ สหธรรมิกวรรค)
- ภิกษุอื่นท่องปาติโมกข์อยู่ ภิกษุแกล้งพูดให้เธอคลายอุตสาหะ ต้องปาจิตตีย์ (ในปาจิตตีย์ สหธรรมิกวรรค)

  (ปี 2549) ภิกษุกำลังฟังพระปาฏิโมกข์อยู่ กล่าวขึ้นว่า "จะสวดไปทำไม ฟังก็ไม่รู้เรื่อง น่าเบื่อน่ารำคาญ" เช่นนี้ ต้องอาบัติอะไร? เพราะเหตุไร? **ตอบ** ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ฯ เพราะก่นสิกขาบท
- ภิกษุเข้าบ้านไม่บอกลาภิกษุอื่นผู้มีอยู่ในอาวาสในเวลาวิกาล (ตั้งแต่หลังเที่ยงวันไป) เป็นอาบัติปาจิตตีย์ เว้นไว้แต่มีกิจด่วน (ในปาจิตตีย์ รตนวรรค)

  (ปี 2555) ภิกษุเข้าบ้านโดยไม่ได้บอกลาภิกษุอื่นผู้มีอยู่ในอาวาส ต้องอาบัติอะไรหรือไม่? จงอธิบาย

  ตอบ ถ้าเข้าบ้านในเวลาที่เป็นกาล ตั้งแต่เช้าถึงเวลาก่อนเที่ยงวัน ไม่ต้องอาบัติ ถ้าเข้าบ้านในเวลาวิกาล คือ ตั้งแต่หลังเที่ยงวันไป ต้องอาบัติปาจิตตีย์ เว้นไว้แต่มีกิจด่วน (หรือผู้อยู่ในนิสสัย)
- ภิกษุทำผ้าอาบน้ำฝน พึงทำให้ได้ประมาณ ๆ นั้น ยาว ๖ คืบพระสุคต กว้าง ๒ คืบครึ่ง ถ้าทำให้เกินกำหนดนี้ ต้องปาจิตตีย์ ต้องตัดให้ได้ประมาณเสียก่อน จึงแสดงอาบัติตก (ในปาจิตตีย์ รตนวรรค)

  (ปี 2550) ผ้าอาบน้ำฝนมีกำหนดขนาดไว้เท่าใด? ถ้าทำเกินกว่าขนาดนั้นต้องอาบัติ ก่อนจะแสดงอาบัตินั้น ต้องทำอย่างไร? **ตอบ** ยาว ๖ คืบ กว้าง ๒ คืบครึ่ง โดยคืบพระสุคต ฯ ต้องตัดให้ได้ขนาดเสียก่อน
- ภิกษุรับนิมนต์ไปฉันโภชนะทั้ง ๕ แล้ว จะไปในที่อื่นจากที่นิมนต์นั้น ในเวลาก่อนฉันก็ดี ฉันกลับมาแล้วก็ดี ต้องลาภิกษุที่มีอยู่ในวัดก่อนจึงจะไปได้ ถ้าไม่ลาก่อนเที่ยวไป ต้องปาจิตตีย์ เว้นไว้แต่สมัย คือ จีวรกาล(คราวถวายจีวร) และเวลาทำจีวร(เวลาตัดจีวร) (ในปาจิตตีย์ อเจลกวรรค)

  (ปี 2550) ภิกษุรับนิมนต์แล้ว จะไปที่อื่นก่อนหรือหลังฉัน ต้องปฏิบัติอย่างไร? ถ้าไม่ทำเช่นนั้น ต้องอาบัติอะไร?

  ตอบ ต้องปฏิบัติอย่างนี้ คือ ต้องบอกลาภิกษุอื่นก่อน ฯ

  ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ฯ

ปาฏิเทสนียะ (ปรับโดยตรง) ไม่ออกข้อสอบ

ทุกกฏ (ปรับโดยอ้อม)

- พระภิกษุจับต้องวัตถุอนามาสโดยไม่มีความกำหนัด เป็นอาบัติทุกกฏ

  (ปี 2555) ภิกษุจับต้องกายมารดาในเวลาพยาบาลไข้ด้วยจิตกตัญญู ปรับเป็นอาบัติทุกกฏผิดหรือถูก เพราะเหตุไร? **ตอบ** เป็นอาบัติทุกกฏ เพราะมารดาเป็นวัตถุอนามาส

- น้อมมาเพื่อเจดีย์และเพื่อสงฆ์หมู่อื่น เป็นอาบัติทุกกฏ
- ภิกษุลักทรัพย์ มีราคาตั้งแต่ ๑ มาสกลงมา เป็นเหตุให้ต้องอาบัติทุกกฏ
- ภิกษุซ่อนบริขารอื่น(ไม่ใช่บาตร จีวร ผ้าปูนั่ง กล่องเข็ม ประคดเอว) หรือซ่อนของอนุปสัมบัน(ผู้ไม่ใช่ภิกษุ) **เป็นทุกกฏ**
- ภิกษุมีความกำหนัดจับต้องกายบุรุษ จับต้องสัตว์ดิรัจฉานทั้งเพศผู้เพศเมีย ต้องทุกกฏ
- ฝืนคำที่รับปากเขาไว้ เรียกว่า ปฏิสสวะทุกกฏ อาบัติทุกกฏ

  (ปี 2545) ปฏิสสวะทุกกฏ คืออะไร?

  ตอบ คืออาบัติทุกกฏที่เกิดจากการรับคำด้วยจิตบริสุทธิ์ แต่ภายหลังไม่ได้ทำตามคำที่รับปากไว้ ฯ

เสขิยวัตร ๗๕ (ปรับโดยอ้อม)

- ภิกษุนั่งพูดเสียงดังในบ้านจะต้องอาบัติทุกกฏ (ในเสขิยวัตร สารูป)

  (ปี 2555) ภิกษุนั่งในบ้านพูดเสียงดังจะต้องอาบัติอะไร?

- ภิกษุพึงทำความศึกษาว่า เราจักนุ่งห่มให้เรียบร้อย (ในเสขิยวัตร สารูป)

  (ปี 2545) การนุ่งเป็นปริมณฑล คือการนุ่งอย่างไร?

  ตอบ คือนุ่งเบื้องบนปิดสะดือ แต่ไม่ถึงกระโจมอก เบื้องล่างปิดหัวเข่าทั้ง ๒ ลงมาเพียงครึ่งแข้ง ไม่ถึงกรอมข้อเท้า ฯ

- เราจักไม่เอามือค้ำกายนั่งในบ้าน จะต้องอาบัติทุกกฏ (ในเสขิยวัตร สารูป)

  (ปี 2550) หมวดสารูปในเสขิยวัตร ว่าด้วยเรื่องอะไร ? ข้อว่า "ไม่เอามือค้ำกายนั่งในบ้าน" คือไม่ทำอย่างไร ?

  ตอบ ว่าด้วยธรรมเนียมควรประพฤติในเวลาเข้าบ้าน ฯ

  คือ ไม่นั่งเท้าแขนข้างเดียวก็ตาม สองข้างก็ตามในบ้าน ฯ

- เราจักรับบิณฑบาตโดยเคารพ (ในเสขิยวัตร โภชนปฏิสังยุต)

  (ปี 2553) ข้อว่า เราจักรับบิณฑบาตโดยเคารพ นั้นมีอธิบายอย่างไร?

ตอบ มีอธิบายว่า รับโดยแสดงความเอื้อเฟื้อ ในบุคคลผู้ให้ ไม่ดูหมิ่น และให้แสดงความเอื้อเฟื้อในของที่เขาให้ ไม่ทำดังรับเอามาเล่นหรือเอามาทิ้งเสีย ฯ

(ปี 2545) เสขิยวัตรว่าด้วยการรับบิณฑบาตมีหลายข้อ จงระบุมาเพียง ๒ ข้อ

ตอบ (เลือกตอบเพียง ๒ ข้อ)

ภิกษุพึงทำความศึกษาว่า เราจักรับบิณฑบาตโดยเคารพ

ภิกษุพึงทำความศึกษาว่า เมื่อรับบิณฑบาต เราจักแลดูแต่ในบาตร

ภิกษุพึงทำความศึกษาว่า เราจักรับแกงพอสมควรแก่ข้าวสุก

ภิกษุพึงทำความศึกษาว่า เราจักรับบิณฑบาตแต่พอเสมอขอบปากบาตร ฯ

- ภิกษุพึงทำความศึกษาว่า เราจักฉันบิณฑบาตโดยเคารพ (ในเสขิยวัตร โภชนปฏิสังยุต)

  (ปี 2547) ข้อว่า ภิกษุพึงทำความศึกษาว่า เราจักฉันบิณฑบาตโดยเคารพ นั้น มีอธิบายอย่างไร?

  ตอบ มีอธิบายว่า ภิกษุฉันบิณฑบาต แม้เป็นของเลว ก็ไม่แสดงอาการวิการ คือฉันโดยปกติ และเมื่อฉัน ก็ไม่ฉันพลางทำกิจอื่นพลาง ฯ

- ภิกษุฉันพลางทำกิจอื่นพลาง ต้องอาบัติทุกกฏ (ในเสขิยวัตร โภชนปฏิสังยุต)

  (ปี 2554) ภิกษุฉันพลางทำกิจอื่นพลาง ต้องอาบัติอะไรหรือไม่?

- ภิกษุผู้ไม่ไข้ ถ่ายอุจจาระ ถ่ายปัสสาวะ และบ้วนน้ำลายลงในของเขียว และในน้ำ จะต้องอาบัติทุกกฏ (ในเสขิยวัตร ปกิณกะ)

  (ปี 2555) ในเสขิยวัตรมีสิกขาบทที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติให้ภิกษุช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมโดยอนุโลมไว้อย่างไร?

ทุพภาสิต(ปรับโดยอ้อม) ไม่ออกข้อสอบ **ไม่ได้เพ่งความเจ็บใจหรือความอัปยศ พูดล้อเล่นกระทบวัตถุ เรื่องมีชาติกำเนิด ชาติตระกูล เป็นต้น กับอนุปสัมบันก็ตาม พูดเจาะตัวก็ตาม พูดเปรยๆ ก็ตาม เป็นทุพภาษิตเหมือนกัน**